

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **C.**, so sídlom v **B.**, zastúpenej Advokátskou kanceláriou **A.**, so sídlom v **B.**, proti povinnej **D. M.**, bývajúcej v **U.**, o vymoženie **1 175,16 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 11 Er 79/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. júla 2011 sp. zn. 11 CoE 96/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnena podala súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 175,16 € s príslušenstvom. Uviedla, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom **N.**, pobočka v **B.**, z 19. novembra 2010 sp. zn. **N.**, ktorým bola žalovanej **D. M.** uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni **C.** istinu 1 175,16 € s príslušenstvom. Súdna exekútorka požiadala Okresný súd Topoľčany o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 24. mája 2011 č.k. 11 Er 79/2011-13 zamietol žiadosť súdnej exekútorke JUDr. **H. C.** o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z 18. februára 2011. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z predloženej zmluvy o revolvingovom úvere č. **X.** z 9. marca 2009 vyplýva, že ním priznaná pohľadávka má základ

v spotrebiteľskom úvere, ktorý oprávnená poskytla v rámci svojej podnikateľskej činnosti a povinná úver prijala ako fyzická osoba nepodnikateľ. Vzhľadom na povahu účastníkov je ich právny vzťah spotrebiteľskou zmluvou. Na právne posúdenie tejto zmluvy sa prednostne aplikujú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). Nevyváženosť sa danom prípade premieta v ustanoveniach o porušení povinností zmluvných strán, v ustanoveniach o predčasnom splatení a pod. Zmluva ako celok zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami strán, hlavne čo sa týka jej zabezpečenia. Pre bežného spotrebiteľa sú sankcie len ťažko zistiteľné, pretože nie sú upravené v samotnej úverovej zmluve. V predmetnom prípade povinná nemala možnosť podstatným spôsobom obsah zmluvy ovplyvniť. Povaha zmluvy je adhézna, teda spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok resp. odmietnuť. Ďalším dôvodom, pre ktorý nebolo možné vydať poverenie je rozhodcovská doložka. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní (§ 53 ods. 1, 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností účastníkov zmluvy, pretože nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a výsledkom je nový kvalifikovaný záväzok. Rozhodcovská doložka nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Len veľmi ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Povinná nemala možnosť si rozhodcovskú doložku vyjednať, pretože oprávnená ju vložila do obchodných podmienok. Takáto zmluvná podmienka je neprijateľná podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka. Exekučný titul súd považoval za nezákonný a nevykonateľný.

Krajský súd v Nitre na odvolanie oprávnenej uznesením z 21. júla 2011 sp. zn. 11 CoE 96/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil i správny právny záver. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa správne a v zmysle zákona aj odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia,

preto sa s poukazom na § 219 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov bez toho, aby tieto dôvody opakoval. Odvolací súd navyše uviedol, že nie každá zmluvná podmienka vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa, nemali by byť pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka, v takom prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Predložený exekučný titul je materiálne nevykonateľný, pretože rozhodcovská doložka uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach zmluvy o revolvingovom úvere z 9. marca 2009 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (a bola už od počiatku neplatná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Exekučný súd vyššie uvedené nedostatky zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preto správne postupoval podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a žiadosť súdnej exekútorke zamietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená, ktorá navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu pokladá za arbitrárne. Oprávnená si dohodla s povinnou znenie rozhodcovskej doložky v súlade s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka. Nebola tým spôsobená žiadna nerovnováha medzi právami a povinnosťami dodávateľa a spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka navyše neobsahovala ani konkrétne mená rozhodcov. Podotkla, že povinná nijakým spôsobom nerozporovala nárok uplatnený oprávnenou a nerozporovala ani príslušnosť rozhodcovského súdu. Povinná mala možnosť sa voči vydanému rozhodcovskému rozsudku brániť a to podaním návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku na príslušný všeobecný súd. Poukázala na skutočnosť, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Rozhodcovská doložka v tomto prípade nevyvoláva hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.

Povinná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávnenej podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani dovolací súd.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že oprávnená namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., keď uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za arbitrárne.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu

pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia, t.j. prečo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Oprávnená vo svojom dovolaní ďalej namietala, že súdy oboch stupňov jej odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade

so zákonom, čím porušili je základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p..

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Pokiaľ oprávnený/á v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Oprávnená v dovolaní ďalej tvrdila, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Záverom dovolací súd pre úplnosť k námietkam dovolateľky ohľadne právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu

na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd úspešnej povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

